

DIRECCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Cadena de Cort, núm. 11.—PALMA.

SUMARI—*El Bon Pastor*, per Mossen Matgí.—*¡Pobres vells!* per Mossen Romaguer.—Notícies històriques.—Sants y festes.—*Camino del Cortijo*, (traducció de Florián), por V. C. L.—*Estudiants de la sopa*, per Antoni M.ª Alcover, Pre.—*Un Pancaritat*, per Mossen Manuel.—*Lo tim-tam del ferratayres*, per B. Ferrá.—*Rates y sogres*, p' el Sen Garrovi.—*Cronicó*, p' es Cronista.—*Bon repós*.—*Entreteniments*, per S. Elviro Más.—Anuncis.

EL BON PASTOR

DENES de sabiduría y d' amor eran totes les paraules que sortían de la boca del Bon Jesús quant vivía a n' aquest mon, tant, qu' embadalida la gent, may se cansava d' escoltarlo, y Ell los parlava ab paràboles, ab semblances, posantlos exemples, á fi de ferlos comprende ab més facilitat la seva divinal doctrina. Encantadora es la parábola d' aquesta diada, ahont Cristo Jesús ben á les clares demostra la seva bondat, la tendresa de son cor y l' ardiment de l' amor ab que mos estima. "Jo som, mos diu, el bon Pastor. El bon Pastor dona la vida per ses oveyes, mentres que el pastor llogat que no les té per seues, quant veu venir el llop, les deixa en banda y fuig; y es llop fa carn dins la guarda y les espergeix. Jo som el bon Pastor y per això coneix les meves oveyes y elles me coneixen á Mi. Axís com mon Pare me coneix, Jo coneix mon Pare y don la vida per mes oveyes. Però 'n tench d' altres que no son d' aquesta guarda y es precis que Jo les m' en duga, y que sentin la meua veu y no hi haja més qu' una guarda ab un sol Pastor. Cristo es el pastor de nostres ànimes, qui devallá del cel a la terra perque tenguesem vida y vida abundosa. Ell es el bon Pastor que vengué per cercar les oveyes esgarriades. El que mos alimenta ab les pastures

sanitoses de la veritat, mos condueix per el camí de la benaventuransa y dona á nostres ànimes la verdadera vida, alimentantmos ab el seu cos y ab la seva mateixa sanch divina. Y diu que coneix les seves oveyes, perque les té totes senyades; puix, talment com els pastors per coneixer les oveyes de la seva guarda les fan una senya, axís també el día de nostra regeneració, antes que el ministre del Senyor tirás demunt nostron cap les aygües del bautisme, marcá nostron front y el nostro pit pronunciant aquestes paraules: "Reb la senyal de la creu, tant en el front, com en el pit..." Ell no es com els pastors llogats qui s' adormen y comporten qu' el llop fassa tala y destrossa dins la guarda, ni fan cas de que les oveyes vagen pasturant per dins pletes maselles d' herbes verinoses y enmatzinades. Cristo sempre vetla y fins y tot quant pareix que no se recorda de noltros, y par que mos entregui á la furia dels llops, inimichs de nostres ànimes, si nos acostam á Ell ab confiança, si no feym el sort al seus siulos, si ascoltam la seva dolça veu, sentirem com mos diu: "No tengau por, oveyes meues. Jo som el bon Pastor, vos pensaveu que dormía y mon cor sempre per voltros vetla "*Ego dormio, et cor meum vigilat*". Lo trist es que son moltes les oveyes que no coneixen el bon Pastor, qu' han esborrada de demunt el seu front ab ses males obres la marca qu' Aquell los feu; qu' han deixat d' escoltar els seus siulos amorosos y fan es sort, no sols á la seva dolça veu, sinó fins y tot als tirs de pasetja del seu Pastor, y alianades fugint de l' Iglesia, qu' es la guardeta volguda de Cristo, ahont están segures de les investides dels seus inimichs, corren esgarriades, per camins sembrats de batzers, carts y espines y de pastures que, lluny de donarlos vida, han de ser per elles principi y causa de la seva mort; y lo més trist encara es

que, fugint del bon Pastor, venen á caure en mans de pastors mil vegades més terribles qu'els mateixos llops, qui sovint dessustan de llet ses oveyes y los tonen sens cap mica de compassió, arreballant moltes vegades bossins de la seva mateixa carn; y d'aquesta mena de pastors, que no son més que llops vestits ab pell de oveya, ni ha á balquena: digau, sinó ¿qué son tots el que en virtut de la seva missió estan obligats á nodrir l'enteniment de la juintut ab la ciencia de la veritat y á formar el seu esperit ab lo sant temor de Deu, y lluny de cumplir aquestas obligacions los alimentan ab pastures verinoses, corrompent sos tendres cors? Qué son tans de pares de familia, que no cuydan, poch, ni molt, ni gens, de la educació cristiana dels seus infants, sinó menos que pastors llogats, que no miran més que com ho farán per poré treure tot es be material dels seus fills, com si no fossen més que máquines, no tenguent en conte per res la seva ánima y sacrificantla si importa als seus interesos terrenals? No mos queixem idò si després tocam ab ses mans les funestes conseqüencies; be es veritat, que hi ha molts de llops, però no serían tants, ò al manco no farían tanta destrossa dins ses guardes, si els pastors fossen tots lo qu'han de esser, si tots los pastors y oveyes escoltassen la veu d'Aquell qu'es el bon Pastor, que mos parla per boca de l'Església, que mos estima fins el punt de donar sa vida per noltros, ses oveyes, y que no té més desitx que atreure les oveyes esgarriades, perque no hi haja més qu'una sola guarda y un sol Pastor.

Moss. MATGÍ.

!POBRES VELLIS!

Qu' es de trista la velleça! Aquell vel negre de pena que cubreix nostre cor anyoradís, quant l'hora-baxa se pon el sol derrera les montanyes dexant la terra a les fosques, n' es semblança llunyadana de les seues tristors y anyorançes. L'infanteça es l' aubada xalesta y riolera; la jovintut es lo mitx-día de la vida; la velleça es l' acabar de la jornada, es la vida qu' encaçada per la mort corre depressa y s' en va a la posta..... per això es trista com l' hora-baxa!

Afanyarse en aminvar en lo possible aquestes angúnies y tristors; aydarlos com el bon Cirineu a portar la creu, a les hores més que may sobrada; axugarlos com la piadosa Verónica les llágrimes que seguit, seguit escalden les seues galtes; ferlos alçar sos ulls al cel, esperança dels cors neguitosos que sufren, quant los veuen abatuts y ensofronyats; donarlos, ab una paraula, bones velleces es un dels principals devers dels fills envers de sos pares,

En aquesta vida som dues voltes infants. Deu ho ha posat axí perque ab nostres afanys y afalgadures poguessem pagar a nostres pares qualca

coseta de la bona amor ab que curosos nit y día per nosaltres se varen descalçar y destexinar.

Però, ay! qu' avuy en día son molts els fills desagrahits; hi ha molts de pares que dins ca-seua s' hi troban esterns y malapler... y talment com els trastos vells per hont sevulla fan nosa y van per els recons; en lloch de bona amor y afalgadures no reben més que creu y mala vida de sos matexos fills, qui par que s' hajen oblidats d'aquell adagi que diu: «*Axí com tractan son tractats.*»

Per això, a la bona de Deu, vull contar als qui lletgexen aquest Setmanari, un cas d' un pobre vellet, que ve com l' anell al dit y que pot fer obrir els ulls als qui los tengan tancats.

* * *

Aquell *casa mia per pobre que sia* que diu un dels adagis de nostra llengua polent, par que no resás ab lo malanat jay de qui comens a parlarvos. Pedra demunt pedra, a força de fer el cap viu y de no perdre les manades per el rostoy y de cercar els biexos, havia axecades aquelles parets, altre temps niuet de ses amors. Quant ell y sa muller vivían aplegadets dins aquella caseta ab santa pau com Sant Jusep y Maria y dins el bres no hi mancava un angelet d' ulls blaus y cabells rossos just un fil d' or, no la poría dexar que no 's fongués d' anyorança. Però el mon dona voltes: y densá que l' esposa aclucá els ulls, y ell sens forces per guanyarse lo pa de la vida ab la suor del seu front, se veu recullit per un de sos fills y ab companyia de la nora, aquella casa par que no sia la matexa; dins ella s' hi troba estern y malapler... li cau demunt, Lo seu fill no 'l se mira; creu tal volta fer prou y massa ab so dur busques griançes a n' el niu y ferne part al pobre jay.... no compren que l' hom no viu de pa tot-sol, qu' el cor per viure ha de menester amor com oli el llum per cremar. La nora tot al contrari, per son mal fat, no li lleva els ulls de demunt, en tot li troba que dir: per ella may ne fa cap a s' en endret... y dins aquella casa no s' hi acaban els renous y quant no hi ha temporal desfet, no hi manca forta rissaga o mar sorda devall, devall.

Cansat a la fi de tant de ferlos nosa, resol aquell vellet anarsen a prende gombol dins l' hospici de la vila; allá al manco trobará la pau y bonança de que 'n va lo seu cor tan enderrer y ánimes color de cel que l' assistirán per amor de Deu; y fent un esclató de plors, dexa aquella casa ahont tota la vida havia feta feyna d' estray per surar els seus infants y d' hon esperava que no 'l treurían, en no esser ab sos peus devall, per anar a dormir lo so de la mort a l' arracer sagrada de la creu.

Un pare no oblida sos infants; y aquell pobre jay acullit dins l' hospici no passa día sensa pensar ab ells y cada vespre, mentres fa llenegar per entre sos dits descarnats les llágrimes de viu d' un rosari, demana a Deu que no los dex de sa ma, que los fassa venturosos en aquest mon y sobre tot a l' altre y los don millors velleces que les seues. No vol dir qu' allá dins s' hi trob malament; aquelles bones monges de la caritat se destexinen y no saben lo que ferse per ell... ho reconeix y agrahit se fa llengües per alabarles; però es tan ver allò de *casa mia per pobre que sia*, que no pot pensar en ca-seua sensa que li venguen ses llágrimes a n' els ulls.

El fill, tot al revés d' aquell bon pare, ben aviat s' oblida d' ell just si fos el més estern del

mon y may li lleu anarlo a veurer. Però un día, a l'entrada de l'hivern, s'entresent de que son pare no pot aclucar els ulls, enredat de fret tota la nit; son tants els pobres vells acullits que, ab un greu de l'ànima, no poren aquelles bones germanes donarlos tot el tapament qu' haurian mester, y no bastant les flassades, los fan posar el jech y la capa demunt el llit.

Del foguer ferit per el ferro ne bröllen espines; no es estrany, donchs, que del cor d' aquell fill, que per més du que fos no era de pedra foguera, ferit per ses quexes de son pare ne surtís una espurna d'amor... y cridant un de sos infants que tot just havia tombat els set anys, vesten, li diu, al hospici y dona aquestes dues flassades a mon pare; comanali molt y li dirás que diumenje qui ve, si Deu es servit, l'aniré a veure. L' infant pren les flassades, ne dexa una demunt una caxa y parteix tot corrents a cumplir l' encomanda.

—Y ara que fas?—li pregunta son pare qui 's tem de la feta. ¿Per qué dexes aquesta flassada?—

—He sentit dir, li respon l' infant senza maleça, perque qui mal no fa mal no pensa, he sentit dir qu' axí com tractan son tractats y guardava aquesta flassada per enviarlavos quant seriau a l' hospital—

Aquesta sortida dexa son pare sense paraula: els ulls li espietjan; lo corch del remordiment afica ses mordales y li roega les entreteles de son cor: es Deu qui li ha donada aquella llissó, servintse de la llengua encara no prou ben estil·lada d' un infant.

* * *

L' ondemá tornava entrar dins ca-seua tot goijós lo pobre jay, servintli de crossa lo seu fill. La nora per po de sa po malavetjá servir el llum dret y no treure els peus del solch; son fill se destexinà per ell, li doná bones velleçes y besá la terra d' hont ell alçava sos peus, perque pensava que *axí com tractan son tractats, y que pares y fills passen per una mateixa rasadora*, y ell volía, que quant vengués l' hora, sos infants li fessen bona mesura: no s' aconhortava que fos rasa, la volía ben plena, caramull y que vessás.

MOSS. ROMAGUER.

NOTICIES HISTÓRIQUES

Any 1563. Día 26 d'Abril en la ciutat de Roma, acabá sos dies en la pau d'el Senyor, don Jaime Pou y Bernad, mallorquí, teolog y gran canonista, Arcabisbe de Bari, legad apostòlich al Sant Concili de Trento y cardenal d'el títol de Santa María *in via lata*, el cual, per la seua molta humildat, estorbá el que recaigués en éll l' elecció de Sumo Pontífice, per mort de Paulo IV.

SANTS Y FESTES

DE LA PRESENT SETMANA

Día 22.—Dilluns.—S. Pere Armengol
 Día 23.—Dimars.—S. Jordi, mr.
 Día 24.—Dimecres.—S. Fidel, caputxi.
 Día 25.—Dijous.—S. March, evang.
 Día 26.—Divenres.—Sts. Marcell y Cleto, papes y mrs.
 Día 27.—Dissapte.—S. Anastassi, papa.
 Día 28.—Diumenge.—El Patrocini de S. Jusep.

CAMINO DEL CORTIJO

6

LA AVARICIA ROMPE EL SACO

(Traducción de Florián)

Bajo el cielo transparente
 de la bella Andalucía
 Juan y Pepe caminaban
 para hacer una visita,
 un domingo de verano,
 al cortijo de su tía.

Departiendo los dos primos
 y á cuestión de medio día,
 encontró Juanito un bulto
 que pesaba unas diez libras.

Muy gozosos del hallazgo,
 por ver lo que contenía,
 se sentaron á la sombra
 de una corpulenta encina;
 y contemplando con júbilo
 el bulto de las diez libras,
 gritó Pepe entusiasmado:

—Juan, somos capitalistas!
 Con lo que hemos encontrado,
 lo que nos deje la tía
 y lo que ganar podamos
 sin demasiadas fatigas,
 tenemos para pasar
 lo que nos queda de vida.

No comprendo, amigo Pepe,
 al instante Juan replica,
 las inesperadas muestras
 de tu inocente alegría,
 puesto que siendo yo sólo
 el feliz capitalista,
 en vez de decir *nosotros*,
 me parece procedía
 que me hablastes de este modo:

«Juan, eres capitalista»....
 Más, he aquí que en este punto,
 apareció una cuadrilla
 de ladrones, que aún entonces
 había en Andalucía

—Pepito, estamos perdidos;
 vámonos más que deprisa,
 que ya nos han descubierto,
 Juanito á Pepe decía,
 mientras que á su pobre cuerpo
 no tocaba la camisa.

—No entiendo, querido primo,
 dijo Pepe á sangre fría;
 por qué has de decir *estamos*;
 cuando *estoy* decir debías...

Pepe escapa entre las matas;
 el susto á Juan paraliza,
 y los bandidos le alcanzan
 y sañudos le propinan,
 después de robarle el bolso,
 una colosal paliza.

Y Pepito sano y salvo
 y Juan muerto de fatiga,
 con su capital perdido,
 y molidas las costillas,
 en castigo todo ello
 de su maldita avaricia,
 arribaron ya de noche
 al cortijo de su tía,
 la cual oyó con tristeza
 de sus sobrinos las cuitas,

y dijo en tono muy grave
y algún tanto conmovida:

—«El que de nadie se acuerda
en los momentos de dicha,
que no espere amigo alguno
de su desgracia en los días.»

Esta lección aprendieron
Juan y Pepe, cuando iban
un domingo de verano
al cortijo de su tía,
y diz que no la olvidaron
jamás en toda su vida.

V. C. L.

Estudiants de la sopa (*)

Axó eran uns quants d' estudiants de la sopa
qu' un die que no havien hagut mester escura-
dents perque no los era passat res p' es canyó,
en no esser s' ayre de s' alenar, els acusaren una
perera ben grossa y ben carregada de peres; però
que 's senyor, perque no li pegassen un salt, s'
ajassava demunt ses branques, per temersen, en
acostarshi ningú.

—No res, diuen ells, anit e-hi anam, a veure si
mos atepim; que tanta fam tampoch no es so-
fridora.

Ve 's vespre, y s' abriguen un llensol per hom,
y cap a n' aquella perera, les onze tocases.

E-hi arriben, y se posen tots enrevolta qui
enrevolta sa perera, un derrera s' altre, y dient
tots a la una:

—Com érem vius
anávem per los rius;
y ara que som morts
anam per los orts.
Com érem vius
anávem per los rius;
y ara que som morts,
anam per los orts.

Y enrevolta qui enrevolta sa perera, y diu qui
diu aquelles metexes paraules, amb una veu fosca,
de canyó y esglayada.

Es senyor, amb aquell estabeig, se despert, y
se veu aquelles bubotes enrevoltant sa perera.

—¡Son ánimes del porgatori! diu ell. ¡Ja estich
perdut! ¡No 'n fas altre!

Y aquelles bubotes, que no s' aturaven de dir:

Com érem vius
anávem per los rius;
y ara qui som morts
anam per los orts.

Tot amb-u sa bubota caporal diu:

—Y tu ánima que vas derrera,
agafa 's qui está dalt sa perera!

Es senyor, com sent aquestes comendacions,
no l' esperá a sa bubota, sino que pega bot, y
fug com cent mil llamps fentse trons de ses peres,
de sa perera y des qui l' havia sembrada, perque
s' estimava més sa pell... des diumenges y des
dies feners.

Ets estudiants tiraren es llensols, s' enfilen a
sa perera, y en menjaren de peres fins que 's cos
no 'n volgué pus.

Y encara 'n menjen, si no se son aturats.

Y qui no 'u crega, que 'u vaja a cercar.

ANTONI M.ª ALCOVER, PRE.

(*) La me contá En Pere Juan Bassa, de So 'n Carrió

Un Pancaritat

DEVÍEN esser les cinch del capvespre del dia
de l' Angel, quant empès per la devoció y l'
amor que sempre he tengut a les petites capelles,
que com a nius d' águiles capdals bequen dins lo
negre fons d' un avench, o com a llanties de la fé
més viva, cremen demunt lo més alt de nostres
montanyes; vaig emprendre la tirada llarga y feixu-
ga de s' ermita de Son Seguí, per resar una salve
a la Verge de la Pau, senyora de la deçolada casa,
y ensaborir una vegada més els plahers suaus que
dona a l' ánima cristiana un *pancaritat* fet dins un
bosch espès y florit, en mitx de comparses dever-
tides, de cors mallorquins tendres y festius, no
gayre lluny de ses mirades dolces y maternals de
la Reyna de Cels y Terra, María Santíssima.

Entre els alens qu' espessos surtíen del pit y
les gotes de suor que banyaven ma cara, pujava
fervorós la montanya tota masella d' oliveres,
aazines y pins, recordant sa fé hermosa de nos-
tres avis qu' aixicaren demunt lo més aspre y
espès dels bosch aquell petit trono a la Reyna de
los ángels; quant me vaig topar ab sos estols de
joves qui veníen serra avall, alegres y satisfets
de rendir el tribut de cristiana devoció a l' Imat-
ge de María, portant ab fruició un brot d' olivera
de l' arraconada Ermita.

Ferida per un raix de sol ponent, agombolada
dins un bres atapit de mates, ravells y estepes y
brufat de sencilles flors boscanes y guardada per
alguns ciprés solitaris y esgrogait, vaig destriar
tota sola y quieta sa petitona ermita, qui com
que se plangués de s' abandono en que l' acabaven
de deixar tants de cors, que festius y riallers tres-
caven encara per l' empinada montanya, frissant
d' arribar a sa volguda llar.

Mogut de fervorós respecte y cristiana unció,
vaig entrar dins la solitaria esglesieta ahont s' hi
sentía encara s' olor de cremayó dels quatre
ciris de l' altar y vaig contemplar per breu estona
la Verge de la Pau, que servava lo Minyonet, que
benehía y dava la pau als qui s' arrambaven a re-
brerlá; y clavats en terra mos jonoys vaig resar
ab tot l' afecte de mon cor fatigat y abatut una
salve a la més hermosa de les Verges y a la més
carinyosa de les Mares.

Picat de sa curiositat més viva, vaig recorre
un per un, tots aquells monuments de la pietat
més fervorosa, tancats dins aquelles margelades
guarnides de verdatjanta eura y vaig visitar
aquelles ruines, que mitx caygudes anyoraven
sentir de nou els cants suaus y penitents d' aque-
lles ánimes que, despreses del mon, vivíen la vida
del cel. ¡Quina ventada de pensaments tant trists
y boyrosos, tant negres y esglayadors feriren ma
pensa, quant vaig veurer aquelles petites cetles
ubertes de bat a bat, rublertes d' eura sos llin-
dars y mitx esbucades aquelles parets que un dia
guardaren aquells aucellets que presoners d' amor
hi cantaven de dins lo cant de l' anyoransa!

Una espessa boyrada entelá ma vista, quant
entre els aponcellats rosers y les vares de lliri a
mitx obrir, vaig destriar un sens fi de males her-
bes, que altives y orgullosos volíen enfosquir la
belleza encativadora y plahent de l' ermitatge.
Y nuat de pena lo cor, endolada l' ánima, trist y
concirós vaig dexar l' ermita, recordant a la
baixada la *desolació* d' una ánima de Deu enamo-
rada y repetint mon cor quant m' allunyava:
«Cors qu' em deixareu, ¿per qué olvidareu lo Mo-
nastir?»

MOSSÉN MANUEL.

LO TIM-TAM

DELS FERRATAYRES

Per ennoblir la feyna
 Deu nos dá l'eyma,
 y al ferro lo fan torsa
 enginy y forsa.
 Roblona que roblona,
 fassem rodona
 d'exa pessa planera
 una caldera
 de vapor.—*Tam,*
tin, tan, tim, plám!
Tin, tan, tim,
plám-plám!

Cuant la color té ròtja
 el ferro 's fòrja,
 si amb sühor se remuya
 sobre l' encruya.
 A còps de may, mil tires
 llansa d' espies,
 cayguent acompassades
 ses martellades.
 Repiquém:—*tam,*
tin, tan, tim, plám!
Tin, tan, tim,
plám-plám!

La gran locomotora
 rodant senyora
 sobre carrils que brillan
 cuant més s' humillan;
 y tanta maquinaria
 de metalls vária.
 del trabay son producte,
 honrant, sens dubte,
 al obrer.—*Tam,*
tin, tan, tim, plám!
Tin, tan, tim,
plám-plám!

¡Delit y bella basca!
 La nostra tasca
 es p' el qui raciocina
 ab llum divina,
 justament meritoria
 d' eterna gloria.
 La paga verdadera
 allá 'ns espera.
 ¡Au, companys!—*Tam,*
tin, tan, tim, plám!
Tin, tan, tim,
plám-plám!

En aquest mon hi ha altures,
 valls y planures.
 ¡Desigualdat hermosa
 y virtuosa!
 De 'l que 'l rich sobra
 gaudeix el pobre.
 Tot de la Providencia
 provant la Ciencia.
 ¡Tornamhi!—*Tam,*
tin, tan, tim, plám!
Tin, tan, tim,
plám-plám!

RATES Y SOGRES

(Contarella amb afagitó.)

S'ALTRE día de pagés, que vaig pendre còbro dins ca'n *Mianos*, perque queya una bona ruixada y el temps me havia trobat sense paraygo, mos comparegué tot xop el sen *Rostit*, amich meu coral de tota la vida y hòmo trempat ferm per entreteni á la gent. Asseguts ran d'es brasé y mentres cadascú s'aixugava sa ròba, així com millor poria, parlarem d'es mal que havian fet ses gelades y de sa pòca pastura que hi havia p'es bestia; fins que, passant d'una cosa á s'altre, aquell homonet va contá á sa rotlada aquesta rondaya, qu'are vos contaré, fil per randa, si la puch recordâ talment com la digué:

«Dins un enforinyay de sa pahissa d'una possessió de la montanya, devés una horeta y mitja lluny de ciutat, hi vivia (y encare hi deu essé si no ha estirats els potons) una pareya de rates, que's campava de lo més bé y tenia endemés molta coneguda entre la *gent* d'es redòl. Cap fiy havian pogut salvâ de ses ungles d'un moix negre, magre y ple de rusca, més qu'una fiyeta, que va creixe tan guapa y axerida, amb una péll tan fina, oreyes tan dretes y uns uyets tan bellugadissos, qu'era s'enveja de ses altres d'es seu temps y s'orgull y embadaliment dels seus pares, que may la s'acabavan de mirar. Arribada que fonch s'hora de que prengué estat, després de pensarhi bé, varen trobá qu'el sér més poderós del mon, y cap altre, mereixia sa má d'aquella *pintura*. Y consultat es cas ab sos veynats ¡bé se grataren es front! però ningú va sebré qui poria essé ell; fins qu'un día un ratòt ceyart, que's donava fums de lletraferit y entés an aquest ram, los digué:

Si cercau el sér més poderós del mon no teniu altre remey que veure si fareu boca an es sòl; perque ningú les hi pot empatâ.

—¡Y es ve!, li respogueren; ningú hi havia acudit més que vos.—Y já son partides, com un llamp, cap á ca's sòl; y sens més sòlfes li contaren lo que passava.

—Vos agrahesch ferm es vostros oferiments, los digué, y de molt bon gust me casaria ab ella, si no n'hi hagués un altre ab més drets que jò, perque 'm guanya. Pot ser que vos entengueu ab ell.....

—¿Cóm s'explica aixó? digué sa pareya.

—Mirau: jò no'm puch queixá de ses meues forces; però devegades, quant vuy embellir y escaufar sa tèrra, veig sortir de darrera ses montanyes una ennegulada negrenca, que totduna me tapa la vista; y ¡debades fas! però es meus raigs de llum per cap estil la porem arronsâ ni foradâ. Anau, idó, á nes niguls, y per ventura quedareu servits.

Seguint aquest consej, ja son partides tira-tira á ferse topadisses ab un nigul; y sense cap casta de cerimónis, li enflocaren sa propòsta.

—Anau errats, los digué aquest; es ben cert que totes ses vegades que 'm passa pes caparròt fas nòsa y embandòris an el sòl; però, ¡y qué 'n tench d'aixó si no puch ab so vent, qui tant bon punt comença á bufar, me dona unes bones atupades..... y gracies si no m'esqueixa y fa mil benes!

—Sa cosa no mos pinta gayre bé—digué sa veya—més, no mos hem d'apurá per aixó; y já son partides depréssa á escometré es vent y ferli es mateix platet.

—Vos equivocau, de cap á pèus, los digué una ratxa de mestrál que les arrevehinava es pel y casi les aturava s'alé. Encare que'm costa pòch arregussá els niguls, en camvi, per molt que sempentetgi, á lo més escapsaré qualque ximenèa ó arrabassaré qualque colomé, péro no puch passá de banda á banda ses parets gruixades que s'en riuen de mí, quant les envést. ¿Veis, idó, cóm ses parets poren más que jó?

—¿Qui no's cansa alcança! digué á nes vey sa seua companyera, qui sempre feya la llengo; y mira que't basta pòch ferm per apurarte! ¿no sabs que d'es llevant neixen els dies? Y camina-caminarás no s'aturaren fins que trobaren ses murades de Ciutat, y les féren es mateix cantussòl.

—No hi ha dupte, los respengué un *baluart* des més alts y forsarruts, y tothom sab que mos ne porem riure des vent. Y vet-aquí per qué se queixan tant d'homitats y males olors els ciutadans, sobretot els qui viuen per devés es *matadero*, porta de Sant Antòni y sa *gerrería*. Però, ¿y vos voleu fer tròns? ¡Jó no hi pensava! ¡hala! ¡arruix!... voltros, grata qui grata, me buydau els fonaments, me foradau, entrau dins ca-meua y feys truchs y baldufes. ¿Qué vos pensavau pendrerme es pel? ¡Envant falta gent! ¡Jó no comportaré que vos afalconeu de mí, á les barbes!

¡Y té rahó que li sòbra, sa murada!—digué tota rebént na coua-llarga, que sempre duya ses cartes.—¡Ell ha parlat cóm un llibre; y, á nes pareixe, fins are no n'hem trobat cap que les puga havê ab noltros!

—¿Sabs qué faria, idò, fos de tú?—respengué s'altre, qui tenia es seny més an es seu llòch y ja frissava ferm de sortirne prést d'aquell *enfit*.—No 'm voldria buydâ més es cap, cercant genres de tò, y m' aconhortaria amb més pòch. ¡Qui sab si, quant pròu hajem trescat mon, mos haurém de quedâ á ses mateixes!

—Per sa meua part hi vench á bé, y já començ á estâ desenganada. Si tú heu trobas, mos ne podém tornâ á ca-nostre are mateix y dirém á sa fiya que no li volém fê més punta en coses tan delicades. ¡Qué fasse, idò, es seu cap envant y se cás amb qui vulga! ¡Per ventura será sortada y no hi haurá may un *qué dir!* ¡Salut hi haja y pá abastament..... lo demés son viòles!

Y, xano-xano, prengueren els atapins cap á sa pahissa de sa possessió, malahint s'hòra que havían deixat ca-seua, darrera aquella curòlla; ben conformades y contentes, y fins y tot orgulloses de veure sa força irresistible de ses seues ungles, y no cabént tampòch en péll, per lo molt que havían après en aquell viatge.

Arribaren á nes niu, sense trobâ pes camí cap moix ni mostél que los fés una mala passada, y contaren pèdres menudes tot lo succehit en aquella exida, á sa rateta, qui ja passava molta de ánsia d'ells, y bé poreu pensar lo contenta que quedaria de podê fer el seu gust. ¡Pròu péna y llágrimes li costava!

Es mateix vespre donaren entrada á un *bergantell*, que já hi havia força de temps que rondava y feya sa torniòla per devant es portal forá, pegant uyades per dins sa *clastre*; y cumplides totes ses *formalitats* qu'eran del cás, y ab consentiment y molta alegría y fésta de cada part, casaren sa *prénda* amb un ratolí de lo més viu y llést que's passetjava per tot aquell redòl. Y, segons noticies ben fresques, no hi hagut fins are cap motiu per penedirsen; sa rateta viu ben conténta y feliç amb so des seu brás; els sògres, cunyades y

tothom, ab una paraula, están seny á perdrê per ella; y els veys de cada banda s'umplen sa boca de parlâ, ab sos veynats y amichs, d'una pareyeta tan acertada y ben avenguda. ¡Y que dur, si convé!, los diu tothom..... manco aquell *ratót ceyart* qui volgué doctoretjá masse..... en llòch de desenganâ totduna á sa pareya vey y aconseyarlos que's deixassin de quimeres; y are se'n guarda pròu d'anar molt per mitx, per pòr de que li digan es quatre mots de la veritat.

Afagitó.—¿Qui no n'ha conegudes, an aquest mon, y tal volta en veu cada día, de *ratetes tragneres*, qui van sempre darrera partits gròssos y cap ne troban que *sia per mirá sa seua fiya*; y, tresca qui tresca, després de fer tota casta de mals pappers y haver gastat en flòchs y banderetes lo seu, y per ventura lo d'altri; tantmateix, com vé la fi, s'han d'aconhortá ab un jove des seu braç?..... Y gracias si es genre es de bona pasta y té pit per carregâ llavonses ab sos dentes, contrèts p'els sògres, quant brometjavan peixos millors!

EL SEN GARROVÍ.

CRONICÓ

• Abril. ✕ En nom de Deu sía. Amen

Día 1.—El Sr. Font y Monteros es elegit metge del ram d' *higiene*.

Día 2.—Surt cap al Continent el Sr. Vicari General.

Día 4.—Dijous Sant. Sortí, com de costum, sa processó de la Sanch. Molta gent.

Día 6.—En es Govern civil hey hagué junta preparatoria per veure de *purificá* y rectificá es censo electoral.

—Gran boirada, espessa ferm. Lo més notable d' avuy es sa mort des xotet Per tot arreu bèls..... gemechs de despedida.

Día 7.—Diada de Pasco, y per cèrt qu' el temps no ho desment; un dia de primera.... y una oloreta de panades que fa entrá en gana.

Día 8.—Una banda es passetja pels carrés, seguida d' alguns homos que, á més des berret vermey y *pendón*, duyan una granera nova per *barba*. ¡*Muy bien!* Si, si, es necessari *agrená* y per llarch; sa dificultat es que no mos avendriem en sebre per hont comensá.

—Feim present an el *Sen Garroví* que pes *Coliseo Principal* hey pastura á les hores, una companyia de *género chico*, que no crech que venga del tot *cepillada*.

—A Santa Catalina hey hagué reunió per veure d' instalá allá sa associació de la Creu Rotja.

Día 9.—La Gaçeta de Madrid du es nombrament de Canonje de la Catedral de Palma á favó de D. Mateu Rotger.

—Mos escriuen de Binissalém diguent que fou molt lluida sa vetlada literari-musical que la *Capella*, allá establerta, celebrá el dia de Pasco en honor dels seus protectors.

Día 10.—Els metjes militars y alguns civils obsequien ab un *banquete* á cas Catalá al Sr. Governador, per ser aquest metje militar.

—*Bando de s' Alcaldía* sobre cosa de *netelja* es censo. ¡Hi ha tantes coses que han mester posá á sa bugada!

—L' Ajuntament elegeix primer Tinent del Batle á don Mateu Garau.

Día 11.—Surt de cap Alger es vapor *Siljes Hermanos* ab sos excursionistes que mos visitaren s' altre diassa.

Día 12.—El nostro paisá D. Sebastia Font es nombrat catedràtich de Lògica y Etica de s' Institut de Sevilla.

ES CRONISTA

† Bon repós

El Rvt. Rector de Sta. Eulalia, D. Sebastiá Cerdá y Caffaró ha mort ab la pau del Senyor, després de rebre fervorosament els Sants Sacraments. Mos sab greu no tenir lleguda per parlar d'ell axís com merexia: tothom ha vist el seu zel, la seva caridat ab los pobrets y la seva humildat edificant. Ab los 42 anys qu' ha exercit el carrech fexuch de Rector, 28 a Santanyí y 14 a Sta. Eulalia, es pot ben dir que no ha reposat una estona: ferner com nigú, a tota hora lo porien trobar al confessionari, era prou curós de la trona: tota la vida la dedicá sols a Deu y a la seva parroquia. Axò feu que fos prou estimat de tothom; lo qu' es pogué veure ab la llarga acompanyada de son viátich y enterro, y ab la gentada que ho volgué presenciar. Quant arribá a Campos lo rebé tot el poble en massa, essent moltíssims els qui lo acompanyaren ab llums encesas al cementeri. Que lo Altíssim li don el premi que meresqueren tantes virtuts.

* * *

A l' hora de tirar el número mos ha arribat una altra nova ben trista, la mort, després d' una malaltia llarga y anguniosa, y rebuts els Sacraments, d' el bon sacerdot Moss. Antoni Mateu, Vicari de la Vileta. També va cumplir ab zel y ab destreça el seu cárrech.

Ahir li digueren l' ofici de *Requiem* solemnisim, assistinhi tot el poble y tota la colònia ciutadana, que ab lo *preste* M. I. Sr. D. Maciá Company, acompanyá son cadaver fins al cementeri.

Que los vejem al cel; y nostres lectors que preguin a Deu per les seves ànimes.

R. I. P.

¡Benvingut sia lo bon company, *El Buen Obrero!* que ha aparegut a Palma, porta-veu dels cercles d' obrers catòlics.

Per mancaros temps, avuy no deim rês. Ja 'n parlarem.

MESTRE FORNARI

PESSA AMB UN ACTE Y EN VERS MALLORQUÍ POPULAR

PER

Pere d' Alcántara Peña

D' aquesta chistosa comedieta n' hi ha exemplars venals á s' Imprenta d' en Jusep Mir, Cadena de Cort, número 11.

PREU DEL EXEMPLÁ—2 REALS

PLANS Y PROJECTES

D' ARQUITECTURA RELIGIOSA

BARTOMEU FERRÁ, Mestre d' Obres

Carré de Muntaner—10—estudi

ENTRETENIMENTS

Solució a s' anagrama del número 207.—Alicant.
Solucions á lo del número passat

Triangul.—Colomar
Coloma
Colem
Coló
Col
Co
C

Xarada.—Catalina.

Joch de refrans.—Somada qui plau no pesa.

Fuga de consonants.—Sant Antoni es un bon Sant
qui te un doblé l' hey dona
perque mos quart s' animal
tant si s de pel com de ploma.

LOGOGRIF NUMERICH

7—Consonant
26—Nota musical
437—Membre humá
7348—Lo que tenim tots
53123—Per Marruecos
261234—Sinonim d' adagi
2612678—Per s' estiu ó en festes
12345678—Un nom propi
1234567—Lo qu' es un poble de France
123456—Una nació
52348—Marisch
7348—Per agafar els peixos
132—Un llinatge
53—Un animal
5—Número romá

GRA D' ORDI

Posar lletres en lloch d' aquests punts de manera que cada retxa lletgida tant horizontal com verticalment diguen: sa 1.ª una consonant; sa 2.ª una cosa que fa llum; sa 3.ª un llinatge; sa 4.ª una cosa molt salada y sa 5.ª un número romá.

S. ELVIRO MÁS

Ses solucions en el número próxim.

Casa Grandía Hospedaje para Rdos. Sacerdotes y demás personas católicas, desde 3 pesetas diarias en adelante.

PUNTO EL MÁS CÉNTRICO

Baños Nuevos, 12--2.º--2.ª—BARCELONA

OBRADOR D' ARGENTERÍA

Dirigit per D. Jusep Fortesa = Rey

Mestre Orifice de la Catedral

Carrer de Colón, núm. 23—PALMA

OBJECTES Y ROBES D' IGLESIA

BAZAR de D. Juan Montaner

Carrer del Sindicat, números, 2 á 10

LA INDUSTRIAL

Gran Bazar de mobiliari artístich, tapizería, cristalería, objectes decoratius, etc. etc.—Enfront del Carrer de Sant Nicolau, entre el *Pas d'en Quint* y la *Costa d'en Brossa*.

PRÈUS ECONÓMICHS

LA ROQUETA

DE

D. Pere A. Cetre

Fábrica de tota classe de cerámiques artístiques y de retjoles vernisades y altres objectes ornamentaris y de profit per la construcció d'edificis.—Despatx, carrer de San Miquel.

**CASA ESPECIAL PER ESCULTURA RELIGIOSA
ORNAMENTS SAGRATS**

y representant de la fábrica de vidrieras de colors y gravats de

J. AMIGÓ

DE BARCELONA

Plassa d' Antoni Maura número 22

PALMA DE MALLORCA

Se construeixen imatges de sants, en fusta, de primera, segona y tercera classe; com també retaules, sagraris, altars, candalers, cirials, canalsobres, sacres y tot lo relatiu á l' ornamentació escultural de les iglesies.

S' hi trobaran també, terns, casulles, capes, estoles, mandils, camis, sobrepel·ligos, àmits, flochs de misal, bonets, galons, cínguls, confeccionat tot ab teles de la tan enomenada fábrica d'els *Fills de M. Susi* de Barcelona.

Mallorca Dominical

REVISTA BILINGÜE

Este semanario tiene por objeto difundir lectura sana en forma amena y al alcance de todas las inteligencias.

Se sufragan los gastos por medio de suscripciones desde

25 cénts. de peseta mensuales en adelante

ADMINISTRACIÓN: Cadena, 11.

DEVOCIONARIS

hermosos y de tota casta, á sa tenda d' articles d' escriptori den Jusep Mir
Cadena de Cort nüm. 11 y carré des Fideus núms. 1 y 3

FÁBRICA ANTIGA DE GAS

Sa que mos dugué sa millora d' aquesta llum tan cómoda y neta.

Sa que l' any 1857 triunfá dels seus competidors á sa subasta, porque va fé una rebaixa en el preu de s' alumbrat publich, que aventatjava emb' un 23 per cent s' oferta que els altres feyan.

Y sempre ha cumplit tots els seus compromisos.

Sa que en 40 anys may meresqué de s' Ajuntament sa mes petita amonestació.

Y conta ab sosmes principals centres de consum.

Y de cada día reb mostres de simpatía des publich.

Sa que ven es gas mes barato y ofereix mes ventatjes als seus parroquians.

OFICINAS: Portella, 16.